VIKIPEEDIA

Sloveeni keel

Sloveeni keel (sloveeni keeles *slovenski jezik* või ka *slovenščina*)[2] kuulub indoeuroopa keelkonna slaavi keelte lõunaslaavi keelterühma[1] (samasse rühma kuuluvad ka horvaadi, serbia, makedoonia ja bulgaaria keel).[3]

Sloveeni keele kõnelejate koguarv on 1 906 630, kellest 1 730 000 asuvad Sloveenias. Sloveeni keel on Sloveenia Vabariigi ametlik riigikeel. Lisaks räägitakse sloveeni keelt ka Austrias Kärtneni ja Steiermargi piirkonnas (18 000 in), Horvaatias Rijeka, Zagrebi ja Istra piirkonnas (22 800 in), Itaalias Trieste ja Gorizia provintsides Sloveenia piiri lähistel (100 000 in), Ungaris Sloveenia piiri lähistel (~3200 in) [1] kui ka Saksamaal, Rootsis, Prantsusmaal, Austraalias, Ameerika Ühendriikides, Argentinas, Kanadas ja endise Jugoslaavia aladel.[3]

Sloveeni keele levikuala laiub geograafiliselt ühes Euroopa keeruliseimas lingvistilises sõlmpunktis, kus koonduvad slaavi, romaani, germaani ja soome-ugri keelkonnad.[3] Lisaks naaberrahvaste mõjudele on ka Sloveenia mägine loodus kaasa aidanud eri piirkondades keele isoleeritud arengule. Seetõttu on hoolimata suhteliselt väikesest levikualast ja keelekasutajate arvust murdeuurijad eristanud erinevate allikate järgi 7–56 sloveeni keele dialekti,[2][4][3] mida kasutatakse kuues piirkondlikus kogukonnas: Kärnteni, ülem-Carniola, alam-Carniola, Littorali, Rovte, Steiermargi ja Alföldi kogukonnas.[3]

Sloveeni keel	
Kõneldakse	Sloveenias, Austrias, Itaalias, Horvaatias, Ungaris
Kokku kõnelejaid	1,9 miljonit [1]
Keelesugulus	indoeuroopa keeled slaavi keeled lõunaslaavi keeled **sloveeni keel**
Ametlik staatus	
Ametlik keel	Sloveenia Euroopa Liit
Keelekoodid	
ISO 639-1	sl
ISO 639-3	slv

Sloveeni keele leviala

Sisukord

Ajalugu
Keele struktuur
Fonoloogia
Vokaalid
Konsonandid
Tähestik
Arvsõnad
Grammatika
Nimisõna käänamine
Sloveenikeelseid väljendeid
Viited
Vaata ka

Ajalugu

Lingvistilised, arheoloogilised ja historiograafilised allikad näitavad, et 6. sajandi lõpul toimus Sloveenia aladel kaks suuremat slaavlaste asustamislainet, millega ujutati üle laguneva Rooma impeeriumi sealsete alade viimased latiniseeritud keldid ja ülejäänud põlisrahvas. Esmalt saabusid kirdest lääneslaavlased, kellele järgnesid peagi lõunaslaavlased kagust. Ungarlaste ümberasumise tagajärjel 9. sajandil olid lääneslaavlased sealt sunnitud taganema. Kuid hoolimata edasisest rahva segunemisest, on kunagised lääne- ja lõunaslaavi mõjud kirde- ja kagudialektide erinevustes tänaseni tunda.[3]

Alates 8. sajandist läbis Karantaania slaavlaste keel ehk alpislaavi keel (*alpska slovanščina*) rea järkjärgulisi muutusi ja uuendusi, mis olid iseloomulikud lõunaslaavi keeltele. Jämedalt võttes tekitasid need arengud 13. sajandiks sloveeni keele.

Sloveeni kirjakeele ajastu algab koos Primož Trubariga (1508–1586), sloveenimaade protestantliku kiriku asutaja ja Uue Testamendi tõlkijaga sloveeni keelde, kelle *Abecearium* ja *Cathechismus* avaldati veel 1550. aastal. Protestantlik jutlustaja ja õpetaja Adam Bohorič (1520–1598) kirjutas esimese sloveeni keele grammatika *Articae horulae succisivae*, mis sisaldas ka esimese sloveeni tähestiku reeglid. Bohoriči tähestik (*bohoričica*) oli kasutusel 1840. aastateni, mil selle vahetas välja gaji tähestik (*gajica*). Prantsuse revolutsiooni, Napoleoni sõdade ning Maria Theresia ja Joseph II reformide mõjul hakkas sloveeni keel avalikus elus laiemalt levima, seda nii koolides kui ka ametiasutustes. Samuti kasvas elanikkonna kirjaoskus.

Uus seisukoht sai üles kirjutatud sloveeni keeleteadlase Jernej Kopitari (1780–1844) koostatud grammatikaga *Grammatik der Slavischen Sprache in Krain, Karnten und Steyemark* 1808. aastal. Kirjakeele staatus tõusis märgatavalt tänu France Prešereni (1800–1849) kõrgetasemelisele luulele (*Poezije*, 1847). 19. sajandi teisest poolest alates hakati sloveeni keelt veelgi ulatuslikumalt kasutama. Kõige olulisemaks keelega seotud otsuseks olid frantsisklasest keeleteadlase, paater Stanislav Škrabeci (1844–1918) kirjapandud sloveeni keele häältdusnormid, mis aitasid edaspidi keelt arendada ja kergitasid ühtlasi sloveeni keele üldist staatust avalikkuse silmis. Sloveeni-saksa sõnastiku (Maks Pleteršnik, 1894–1895), sloveeni keele ortograafia (*Slovenski pravopis*; Fran Levec, 1899) ja sloveeni keele keskkooligrammatika (Anton Breznik, 1916) ilmumine muutsid sloveeni kirjakeele kõikide sloveenide ühiseks keeleks.

Ent ka pärast Austria-Ungari impeeriumi kokkuvarisemist, Jugoslaavia koosseisus olles, puudus sloveeni keelel võrdne asend. Alles pärast teist maailmasõda saavutas sloveeni keel ametliku keele staatuse Jugoslaavia Föderatiivses Sotsialistlikus Vabariigis. Kuid endised poliitilised, kultuurilised ja lingvistilised erinevused tõusid taas päevakorda ja serbia-horvaadi keel oli privilegeeritud asendis. 1988. aastal oli rühm sloveenikeelseid kodanikke proovinud Ljubljanas sloveeni keeles kohut käia, kuid kohtus käis asjaajamine ainult serbohorvaadi keeles. Sellisest olukorrast sai lõpuks põhiline argument, et 1990. aastal korraldada rahvahääletus, kus suure häälteenamusega võeti vastu otsus kuulutada Sloveenia poliitiliselt iseseisvaks vabariigiks. 25. juunil 1991 kuulutas Sloveenia välja iseseisvuse ja sloveeni keelest sai riigikeel. 1. mail 2004 sai Sloveeniast Euroopa liidu liige ja sellega seoses omandas sloveeni keel ka Euroopa liidu ametliku keele staatuse.[3]

Keele struktuur

Fonoloogia

Sloveeni keel eristab 29 foneemi (8 vokaali ja 21 konsonanti), mida ortograafiliselt edastatakse sloveeni tähestiku 25 tähe abil (5 vokaali ja 20 konsonanti, sealhulgas katusega tähed: *č*, *š* ja *ž*).[3]

Vokaalid

Sloveeni keeles võivad vokaalid olla lühikesed või pikad. Esimene neist on alati rõhuline, samas kui teine võib olla nii rõhuline kui rõhuta. [5]

sloveeni keele vokaalid

	ees	keskel	taga
kinnine	i		u
poolkinnine	e	ə	o
poollahtine	ɛ		ɔ
lahtine	a		

[2]

Konsonandid

Sloveeni standard keele konsonandi süsteem koosneb 6 resonandist (m, n, l, r, v, j), 6 hõõrdhäälikust (f, s, z, š, ž ja hääldamata häälik), 6 sulghäälikust (helitud k, p, t ja helilised g, b, d) ja 3 afrikaadist (c, č – tš, dz ja dž). Resonantidel ja sulghäälikutel esinevad omakorda mõningad allofooni juhused.[5]

Tähestik

A, B, C, Č, D, E, F, G, H, I, J, K, L, M, N, O, P, R, S, Š, T, U, V, Z, Ž

täht	foneem	näide	häältus
A a	/aː/ /a/	*dan* "päev" *abeceda* "tähestik"	/ˈdáːn/, dân /abɛˈtséːda/, abecę̂da
B b	/b/	*beseda* "sõna"	/bɛˈséːda/, besę̂da
C c	/t͡s/	*cvet* "õis"	/ˈtsʊéːt/, cvę̂t
Č č	/t͡ʃ/	*časopis* "ajaleht"	/tʃasɔˈpíːs/, časopîs
D d	/d/	*danes* "täna"	/ˈdàːnəs/, dánəs
E e	/eː/ /ɛː/ /ɛ/ /ə/	*sedem* "seitse" *reči* "ütlema" *medved* "karu" *sem* "olen"	/ˈséːdəm/, sę́dəm /ˈrɛ̀ːtʃi/, réči /ˈmɛ̀ːdʊɛt/, médved /ˈsə́m/, sə̏m
F f	/f/	*fant* "poiss"	/ˈfánt/, fȁnt
G g	/g/	*grad* "linnus"	/ˈgráːt/, grâd
H h	/x/	*hiša* "maja"	/ˈxìːʃa/, híša
I i	/iː/ /i/	*biti* "olema" *imeti* "omama"	/ˈbìːti/, bíti /iˈmèːti/, imę́ti
J j	/j/	*jabolko* "õun"	/ˈjàːbɔwkɔ/, jábołko
K k	/k/	*kmèt* "talupoeg"	/ˈkmɛ́t/, kmȅt
L l	/l/ /w/	*letalo* "lennuk" *zrel* "küps"	/lɛˈtàːlɔ/, letálo /ˈzrɛ́w/, zrȅł
M m	/m/	*misliti* "mõtlema"	/ˈmìːsliti/, mísliti
N n	/n/	*novice* "uudises"	/nɔˈʊìːtsɛ/, novíce
O o	/oː/ /ɔː/ /ɔ/	*opica* "ahv" *okno* "aken" *gospa* "daam"	/ˈóːpitsa/, ǫ̂pica /ˈɔ̀ːknɔ/, ókno /gɔˈspàː/, gospá
P p	/p/	*pomoč* "abi"	/pɔˈmóːtʃ/, pomǫ̂č
R r	/r/ /ər/	*riž* "riis" *trg* "väljak"	/ˈríːʃ/, rîž /ˈtə́rk/, tȓg
S s	/s/	*svet* "maailm"	/ˈsʊéːt/, svę̂t
Š š	/ʃ/	*šola* "kool"	/ˈʃóːla/, šǫ̂la
T t	/t/	*tip* "tüüp"	/ˈtíːp/, tîp
U u	/uː/ /u/	*ulica* "tänav" *mamut* "mammut"	/ˈùːlitsa/, úlica /ˈmáːmut/, mâmut
V v	/ʊ/ /w/	*voda* "vesi" *lev* "lõvi"	/ˈʊɔ̀ːda/, vóda /ˈlɛ́w/, lȅv
Z z	/z/	*zima* "talv"	/ˈzìːma/, zíma
Ž ž	/ʒ/	*življenje* "elu"	/ʒiwˈljɛ̀ːnjɛ/, življénje

Arvsõnad

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
nič	ena	dva	tri	štiri	pet	šest	sedem	osem	devet	deset

Èn käändub nagu tavaline omadussõna kolme soo puhul: *èn*, *êna*, *êno*. On olemas ka pikem maskuliinne ainsuse nimetav vorm *êden*, mida kasutatakse juhul, kui arvsõna ei muuda otseselt nimisõna

Dvá, *tríje* ja *štírje* käänduvad vastavalt soole ebareeglipäraselt:

	maskuliin	feminiin	neutral	maskuliin	feminiin	neutral	maskuliin	feminiin	neutral
nominatiiv	dva	dve	dve	trije	tri	tri	štirje	štiri	štiri
akusatiiv	dva	dve	dve	tri	tri	tri	štiri	štiri	štiri
genitiiv	dveh	dveh	dveh	treh	treh	treh	štirih	štirih	štirih
daativ	dvema	dvema	dvema	trem	trem	trem	štirim	štirim	štirim
lokatiiv	dveh	dveh	dveh	treh	treh	treh	štirih	štirih	štirih
instrumentaal	dvema	dvema	dvema	tremi	tremi	tremi	štirimi	štirimi	štirimi

Arve loendades ja ette lugedes kasutatakse tavaliselt feminiinset vormi. Arvsõnu viiest edasi ei käänata soo järgi. Samuti käituvad nad nimisõnu muutes pisut erinevalt eelnevatest arvudest. Nominatiivi ja akusatiivi puhul on järgnev nimisõna mitmuse omastavas käändes, samas kui arvsõna on endiselt nimetavas/osastavas käändes. Teiste käänete puhul on arvsõna ja nimisõna samas käändes.

Kõik arvud vahemikus 5–99 käänduvad ühtmoodi. Aga arvude 5–10 puhul nende tüvi muutub, kui neile lisanduvad käändelõpud. Võrdle: *pét*/ *pêt-* ; *šést*/ *šêst-*; *sédem*/ *sêdm-* ; *ósem*/ *ôsm-*; *devét*/ *devêt-*; *desét*/ *desêt-*. Näide number viie varal:

nominatiiv	pét
akusatiiv	pét
genitiiv	pêtih
daativ	pêtim
lokatiiv	pêtih
instrumentaal	pêtim

- Arvud **11**–**19** on moodustatud põhinumbritest, millele lisandub lõpp *-nájst*: *enájst*, *dvanájst*, *trinájst*, *štirinájst*, *petnájst*, *šestnájst*, *sedemnájst*, *osemnájst*, *devetnájst*.
- Kümnelised **20**–**90** on moodustatud põhinumbritest, millele on liidetud lõpp *-deset*. (v.a 20, mis on ebareeglipärane): *dvájset*, *trídeset*, *štírideset*, *pétdeset*, *šéstdeset*, *sédemdeset*, *ósemdeset*, *devétdeset*.

Erinevalt eesti, inglise või serbo-horvaadi keelest muutub ühikuid kombineerides sloveeni keeles nende järjekord, sarnaselt saksa keelega. Kõigepealt tulevad feminiinses käändes ühelised ja seejärel kümneline, mis on ühendatud sidesõnaga „ja“ – „*in*“ (kaksteist – *dváindvájset*). Mõlemad osad säilitavad oma algse rõhu.

- **100** on sloveeni keeles *stó*, kõik ülejäänud sajalised moodustatakse feminiinses käändes põhiharvudest, millele lisatakse *-sto*: *dvésto*, *trísto*, *štíristo*, *pétsto*, *šéststo* jne.

Sarnaselt inglise keelega on sloveeni keeles kasutusel ka alternatiivsed vormid tuhandeliste ja sajaliste kombinatsioonidest (1100 „üksteist sada“/ *eleven hundred* (ingl k.) – *enájststo*; 1200 – *dvanájststo* jne.)

Sajaliste, kümneliste ja üheliste ühendamine käib sarnaselt eesti keelega, kõige ette käib feminiinses käändes sajaline ja eraldi sõnadena järgnevad kõik väiksemad ühikud: *stó êna* (101), *stó dvé* (102), ... *stó desét* (110), *stó enájst* (111) ... *stó dvájset* (120), *stó ênaindvájset* (121), ... *devetsto devetindevetdeset* (999)

- **1000** on sloveeni keeles *tísoč*, mis käitub sarnaselt maskuliinse nimisõnaga, millel on olemas ka duaalne ja mitmuslik vorm. Tuhandeliste ja teiste arvude kombineerimine käib sarnaselt sajalistega: *tísoč êna* (1001), ... *tísoč stó* (1100), ... *pét tísoč pétsto pétinpétdeset* (5555), ... *devétsto devétindevétdeset tísoč devétsto devétindevétdeset* (999,999).

[6]

Grammatika

Sloveeni keele eripärasteks omadusteks on **duaal** ehk kaksusele osutav grammatiline kategooria, **kahe pearõhu** olemasolu ja muutesüsteemi rohkus (sarnaselt teiste slaavi keeltega eristatakse kuut käänet – **nominatiiv**, **genitiiv**, **daativ**, **akusatiiv**, **lokatiiv** ja **instrumentaal**, mis sõltuvad omakorda sõna soost – **feminiin**, **maskuliin**, **neutrum**; arvust – **ainsus**, **duaal**, **mitmus**; ja elususest – **elus**, **eluta**). Nimisõnad sloveeni keeles muutuvad vastavalt käänetele ja arvule. Omadussõnade ja enamus asesõnade puhul on oluline järgida ka soo muutusi. [7][8] Kuigi sloveeni keele puhul on tegemist **SVO** keelega (alus-öeldis-sihtis sõnajärg lauses), on sõnade järjekord lausetes siiski vaba, olenedes tihti tunderõhust või stiilist.[2]

Nimisõna käänamine

[7]

Sloveeni keeles lõpevad **meessoost nimisõnad** üldjuhul konsonandiga. Need jagatakse kõvadeks ja pehmeteks o-tüvega nimisõnadeks. Ka vokaaliga lõppevad maskuliinsed nimisõnad käänduvad sama loogika alusel, kuid lisa vokaal tuleb juurde vaid nominatiivi ja akusatiivi ainsuse puhul. Meessoost sõnad, mis lõppevad a-ga, järgivad naissoost käändelõppude loogikat. Lisaks esineb ebareeglipäraselt käänduvaid nimisõnu.

	kõva tüvega sõnad			**pehme tüvega sõnad**		
	ainsus	**duaal**	**mitmus**	**ainus**	**duaal**	**mitmus**
Nominatiiv	korák	korák**a**	koráki	stròj	strôj**a**	strôj**i**
Akusatiiv	korák	korák**a**	koráke	stròj	strôj**a**	strôj**e**
Genitiiv	korák**a**	korák**ov**	korák**ov**	strôj**a**	strôj**ev**	strôj**ev**
Daativ	korák**u**	korák**oma**	korák**om**	strôj**u**	strôj**ema**	strôj**em**
Lokatiiv	korák**u**	korák**ih**	korák**ih**	strôj**u**	strôj**ih**	strôj**ih**
Instrumentaal	korák**om**	korák**oma**	koráki	strôj**em**	strôj**ema**	strôj**i**

Naissoost nimisõnade lõpp on üldjuhul **-a**, ehk tegu on a-tüveliste nimisõnadega. Mõningad naissoost nimisõnad lõppevad ka konsonandiga, sel juhul on tegu i-tüveliste sõnadega. Esineb ka ebareeglipäraselt käänduvaid feminiinseid nimisõnu.

a-tüveliste nimisõnade käänamine:

	ainsus	duaal	mitmus
Nominatiiv	líp**a**	líp**i**	líp**e**
Akusatiiv	líp**o**	líp**i**	líp**e**
Genitiiv	líp**e**	líp	líp
Daativ	líp**i**	líp**ama**	líp**am**
Lokatiiv	líp**i**	líp**ah**	líp**ah**
Instrumentaal	líp**o**	líp**ama**	líp**ami**

i-tüveliste nimisõnade käänamine:

	ainsus	duaal	mitmus
Nominatiiv	perút	perút**i**	perút**i**
Akusatiiv	perút	perút**i**	perút**i**
Genitiiv	perút**i**	perút**i**	perút**i**
Daativ	perút**i**	perút**ma**	perút**im**
Lokatiiv	perút**i**	perút**ih**	perút**ih**
Instrumentaal	perút**jo**	perút**ma**	perút**mi**

Neutrumi tähistajaks sõnalõpus on üldjuhul -o või -e. Sarnaselt meessoost sõnadega eristatakse ka siin kõvade tüvedega ja pehmete tüvede sõnu, mis käänduvad neutrum o-tüvelise käänamisreeglite järgi. Väike osa neutrum nimisõnu järgib ka neutrum n-tüveliste, neutrum s-tüveliste ja neutrum t-tüveliste käänamisreegleid. Need käänduvad sarnaselt kõvade o-tüveliste sõnadega, kuid sisaldavad kõigis vormides, v.a nominatiivi ja akusatiivi ainsuses lisainfiksit (-en, -es, -et).

	kõva tüvega sõnad			pehme tüvega sõnad		
	ainsus	duaal	mitmus	ainsus	duaal	mitmus
Nominatiiv	mést**o**	mést**i**	mést**a**	líc**e**	líc**i**	líc**a**
Akusatiiv	mést**o**	mést**i**	mést**a**	líc**e**	líc**i**	líc**a**
Genitiiv	mést**a**	mést	mést	líc**a**	líc	líc
Daativ	mést**u**	mést**oma**	mést**om**	líc**u**	líc**ema**	líc**em**
Lokatiiv	mést**u**	mést**ih**	mést**ih**	líc**u**	líc**ih**	líc**ih**
Instrumentaal	mést**om**	mést**oma**	mést**i**	líc**em**	líc**ema**	líc**i**

Sloveenikeelseid väljendeid

„Zelo smo uživali na obisku v Sloveniji.“ – Nautisime väga reisi Sloveeniasse. [9]

Tere! – *Živjo! / Zdravo!*

Kuidas sul läheb? – *Kako si? / Kako ste?*

Tänan küsimast, hästi. – *Hvala, dobro.*

Mis su nimi on? – *Kako ti je ime?* (mitteametlik) / *Kako Vam je ime?* (viisakusvorm)

Minu nimi on___. / Ma olen___. – *Ime mi je ___. /Jaz sem ___.*

Meeldiv tutvuda. – *Lepo, da sva se spoznala.*

Palun – *Prosim*

Tänan! – *Hvala!*

Tänan väga! – *Hvala lepa!*

Võta heaks / Pole tänu väärt – *Prosim / Ni za kaj*

Jah – *ja / Da*

Ei – *Ne*

Tänan, ei – *Ne, hvala*

Vabandage! (möödumiseks) – *Samo malo, prosim.*

Vabandage (pöördumine) – *Oprostite*

Mul on kahju. – *Oprostite.*

Tere päevast! – *Dober dan!*

Tere hommikust! – *Dobro jutro!*

Tere õhtust! – *Dober večer!*

Head ööd! – *Lahko noč!*

Nägemist! – *Nasvidenje!*

Kohtumiseni! – *Živijo!*

Kas te räägite inglise keelt? – *Govorite angleško?*

Ma ei saa aru. – *Ne razumem.*

Saan aru. – *Razumem.*

Kus on tualett? – *Kje je stranišče?*

Viited

1. Sloveeni Ethnologue (http://www.ethnologue.com/language/slv). Vaadatud 20.11.2013
2. en.wikipedia.org Slovene language (https://en.wikipedia.org/wiki/Slovene_language). Vaadatud 20.11.2013
3. European year of languages document (http://www.slovenia.si/fileadmin/dokumenti/misc/Slovene.pdf). Vaadatud 20.11.2013
4. Kwintessential.co.uk Slovene overview (http://www.kwintessential.co.uk/resources/global-etiquette/slovenia.html). Vaadatud 20.11.2013
5. Speech Assessment Methods Phonetic Alphabet (http://www.phon.ucl.ac.uk/home/sampa/sloven-uni.htm). Vaadatud 20.11.2013
6. en.wikipedia.org Slovene Numerals (https://en.wikipedia.org/wiki/Slovene_numerals). Vaadatud 20.11.2013
7. en.wikipedia.org Slovene declanation (https://en.wikipedia.org/wiki/Slovene_declension). Vaadatud 20.11.2013

8. en.wikipedia.org Slavic Inflection (https://en.wikipedia.org/wiki/Inflection#Slavic_languages). Vaadatud 20.11.2013
9. Slovene phrases (http://lit.ijs.si/slovene.html). Vaadatud 20.11.2013

Vaata ka

- Sloveeni kirjandus

Wikivoyage info: **Slovenian phrasebook (https://wikivoyage.org/wiki/Slovenian_phrasebook)**

Sloveenikeelne Vikipeedia

Euroopa Liidu ametlikud keeled

bulgaaria | eesti | hispaania | hollandi | horvaadi | iiri | inglise | itaalia | kreeka | leedu | läti | malta | poola | portugali | prantsuse | rootsi | rumeenia | saksa | slovaki | sloveeni | soome | taani | tšehhi | ungari

Allikas: Euroopa Liidu ametlik võrgukoht (https://europa.eu/european-union/about-eu/eu-languages_et)

Pärit leheküljelt "https://et.wikipedia.org/w/index.php?title=Sloveeni_keel&oldid=5326939"

Selle lehekülje viimane muutmine: 14:17, 20. mai 2019.

Tekst on kasutatav vastavalt Creative Commonsi litsentsile "Autorile viitamine + jagamine samadel tingimustel"; sellele võivad lisanduda täiendavad tingimused. Täpsemalt vaata Wikimedia kasutamistingimustest.